

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu - Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Danuta Silska (spr.)

Sędziowie: SSO Ryszard Marchwicki

SSO Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2016 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Banku (...) z siedzibą w W.

przy uczestnictwie Banku (...) S.A. z siedzibą we W. oraz (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w P.

o zmianę hipoteki umownej i wpisanie hipoteki umownej

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od postanowienia Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 22 września 2015 r.

sygn. akt DZ KW (...), KW nr (...)

postanawia:

oddalić apelację.

/-/ Ryszard Marchwicki /-/ Danuta Silska /-/ Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Bank (...) z siedzibą w W. złożył wniosek o wpis zmiany hipoteki umownej, wpisanej do kwoty 1.200.000 zł na rzecz Banku (...) S.A. z siedzibą we W., do kwoty 780.000 zł na rzecz ww. Banku oraz o wpis hipoteki umownej do kwoty 420.000 zł na rzecz wnioskodawcy tytułem zabezpieczenia roszczenia zwrotnego wynikającego z umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, w księdze wieczystej nr (...). Do wniosku dołączono dokumenty poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika procesowego, dokumenty poświadczone za zgodność z oryginałem przez notariusza oraz dokumenty w formie kserokopii. Przedłożono m.in.: wyciąg z ksiąg Banku (...) z dnia 27.07.2015 r. zaopatrzone w pieczęć Banku oraz podpisany przez osoby upoważnione do składania w imieniu Banku oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych wraz z pełnomocnictwami poświadczonymi notarialnie (k. 161); umowę portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 05.04.2013 r. poświadczoną za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika procesowego (k. 172-178); kserokopię umowy o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) z dnia 19.07.2013 r. zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. a Bankiem (...) S.A. z siedzibą we W. (k. 179- 181v); kserokopię oświadczenia kredytobiorcy - (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. o poddaniu się egzekucji bankowej z dnia 19.07.2013 r. (k. 182); wezwanie do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z dnia 26.08.2014 r. skierowane przez Bank (...) S.A. z siedzibą we W. do

Banku (...) z siedzibą w W. poświadczono za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika procesowego (k. 184-184v).

Postanowieniem z dnia 22.09.2015 r., DZ KW (...), KW (...) Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, na podstawie art. 626⁽⁹⁾ k.p.c., oddalił wniosek (punkt 1.), obciążając wnioskodawcę, na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., kosztami postępowania sądowego w zakresie przez niego poniesionym (punkt 2.).

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd stwierdził, iż brak jest oświadczenia Banku dotyczącego zmiany wskazanej wyżej hipoteki. Poza tym, we wniosku jest wymienione żądanie o wpis hipoteki umownej do kwoty 420.000 zł, natomiast wyciąg z ksiąg Banku (...) dotyczy kwoty hipoteki 425.983,56 zł.

Z powyższym rozstrzygnięciem w całości nie zgodził się wnioskodawca i wywiódł od niego apelację. Skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 95 ustawy prawo bankowe poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż wnioskodawca nie przedłożył
2. dokumentu stanowiącego podstawę zmiany wpisu;
3. naruszenie prawa procesowego, tj.:
 - a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, co skutkowało wyprowadzeniem nieprawidłowych wniosków z analizy wyciągu z ksiąg Banku (...),
 - b) art. 626⁸ § 1 i § 2 k.p.c. poprzez brak dokładnego zbadania treści wniosku oraz treści dokumentów dołączonych do wniosku, w szczególności wyciągu z ksiąg Banku, co doprowadziło do uznania, iż dołączony przez wnioskodawcę wyciąg z ksiąg Banku dotyczy innej „kwoty hipoteki”,
 - c) art. 626 § 9 § 1 k.p.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy istnieją podstawy do ujawnienia wnioskodawcy jako wierzyciela hipotecznego, a przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty, w szczególności wyciąg z ksiąg banku spełniają wszystkie wymogi co do formy i treści, a więc mogą stanowić podstawę wpisu

Apelujący wniosł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku Banku w całości,
2. stwierdzenie w orzeczeniu uwzględniającym apelację oczywistego naruszenia prawa i zwrot wnioskodawcy, na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e) ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - opłaty sądowej od apelacji.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca podniósł, że nie żądał dokonania wpisu „nowej” hipoteki, lecz żądał ujawnienia zmiany wierzyciela hipotecznego wobec przejścia na apelującego hipoteki ex lege. Wniosek apelującego dotyczy zatem zmiany wierzyciela hipotecznego. Przy czym zmiana wierzyciela dotyczy tylko części sumy hipoteki. Poza tym, skarżący nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż wyciąg z ksiąg Banku dotyczy kwoty hipoteki 425.983,56 zł. Wyciąg z ksiąg Banku jest sporządzany na podstawie ksiąg rachunkowych Banku i oświadczenie Banku w nim zawarte dotyczy zadłużenia na konkretny dzień. Jak wynika z treści załączonego do wniosku o wpis wyciągu z ksiąg Banku, wyciąg ten został sporządzony na dzień 27.07.2015 r., zaś wypłata gwarancji nastąpiła w dniu 05.06.2015r. (co również znajduje potwierdzenie nie tylko w treści wyciągu z ksiąg Banku, ale również w pozostałych dokumentach dołączonych do wniosku o wpis, np. w poleceniu przelewu). Z treści wyciągu jednoznacznie wynika, iż kwota zrealizowanej (zapłaconej) na rzecz wierzyciela hipotecznego gwarancji wynosi 420.000 zł (wymagalne zadłużenie (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej (...) z tytułu zapłaconej w dniu 05.06.2015 r. gwarancji (...) w kwocie 420.000 zł). Następnie w treści wyciągu z ksiąg Banku, w części tabelarycznej, przedstawiono części składowe zadłużenia powstałego na skutek zrealizowania gwarancji według stanu na dzień wystawienia wyciągu z ksiąg Banku. Z analizy tejże tabeli jednoznacznie wynika, iż kwota zrealizowanej (zapłaconej) gwarancji to 420.000

zł, a ponadto zadłużenie obejmuje również wierzytelność odsetkową (Bank, po wypłacie gwarancji, jest uprawniony do naliczania odsetek, co zostało uregulowane postanowieniami umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 05.04.2013 r. z późn. zm.) Przedłożony przez wnioskodawcę wraz z wnioskiem o wpis wyciąg z ksiąg Banku spełnia wymogi art. 95 ustawy prawo bankowe oraz zawiera oświadczenie uprawnionych do reprezentowania banku osób o zrealizowaniu (zapłaceniu) przez Bank gwarancji w kwocie 420.000 zł na rzecz Banku (...) S.A. (wierzyciela hipotecznego) za zobowiązanie (...) sp. z o.o. z tytułu kredytu zabezpieczonego hipoteką ujawnioną w księdze wieczystej nr (...). Żądanie Wnioskodawcy dotyczy ujawnienia przejścia na wnioskodawcę hipoteki w części odpowiadającej wysokości zrealizowanej gwarancji i jest zgodne z art. 518 § 3 k.c. w zw. z art. 509 § 2 k.c.

Uczestnik postępowania Bank (...) S.A. z siedzibą we W. wywiódł odpowiedź na apelację wnioskodawcy, wnosząc o uwzględnienie w całości tejże apelacji i zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie w całości wniosku Banku (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie .

Zgodnie z treścią art. 626⁸ § 1 k.p.c. wpis dokonywany jest na wniosek i w jego granicach, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Rozpoznając wniosek sąd bada jedynie treść i formę wniosku, załączonych do niego dokumentów oraz treść księgi wieczystej (art. 626⁸ § 2 k.p.c.). Powyższy przepis wyznacza również kognicję sądu odwoławczego rozpoznającego środek odwoławczy od orzeczenia sądu I instancji. Tym samym, sąd odwoławczy - stosownie do powołanych wyżej przepisów - rozstrzyga jedynie, czy wpis lub jego odmowa przez sąd rejonowy pozostaje w zgodzie z prawem w świetle treści wniosku, treści i formy dokumentów stanowiących podstawę wpisu oraz treści księgi wieczystej (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 05.10.2005 r., II CK 781/04, LEX nr 187020). Postępowanie o wpis określonego prawa w księdze wieczystej, jak wynika z przytoczonych powyżej przepisów, jest postępowaniem niejako uproszczonym, ale przy tym bardzo sformalizowanym, a przez to rygorystycznym.

Za niezasadny należy uznać zarzut naruszenia art.626⁹ § 1 k.p.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji , gdy istnieją podstawy do ujawnienia wnioskodawcy jako wierzyciela hipotecznego , a przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty , w szczególności wyciąg z ksiąg banku spełniają wszystkie wymogi co do formy i treści , a więc mogą stanowić podstawę wpisu.

Skarżący wskazał ,że nie domagał się wpisu nowej hipoteki lecz ujawnienia zmiany wierzyciela hipotecznego wobec przejścia na niego hipoteki ex lege na podstawie art.518 k.c. Dołączony do wniosku dokument –Wyciąg z ksiąg Banku (...) stwierdzał wymagalne zadłużenie (...) Sp.z o.o. w upadłości likwidacyjnej z tytułu zapłaconej przez ten bank na rzecz Banku (...) S.A. z tytułu udzielonej gwarancji na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis w kwocie 420.000 zł. za zobowiązanie spółki (...) z tytułu kredytu zaciągniętego przez tego dłużnika w Banku (...) S.A.

W niniejszym przypadku mamy do czynienia z przejściem wierzytelności hipotecznej –w drodze subrogacji ,która służy zabezpieczeniu interesów osoby trzeciej , która dokonując spłaty wierzyciela doprowadza do wygaśnięcia długu do wysokości dokonanej spłaty Do wstąpienia osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela dochodzi w przypadkach wymienionych w art.518§1 pkt 1-4 k.c.

Ujawnienie w księdze wieczystej nabycia wierzytelności w drodze subrogacji może nastąpić , jeżeli spełnienie jej przesłanek wynika z księgi wieczystej lub z dołączonych do wniosku dokumentów .Wspólną przesłanką dla wszystkich rodzajów subrogacji /umownej i ustawowej/ jest zapłata dokonana przez osobę trzecią Zapłata może być wykazana przede wszystkim przez pokwitowanie wierzyciela w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym/ art. 462 §2 k.c. i art. 31 ust 1 u.k.w.h./

Niewątpliwie , jak twierdzi apelujący wyciąg z ksiąg banku stanowi podstawę wpisu, bowiem art.95 ustawy z dnia 29.08.1997r.Prawo Bankowe /dalej pr.bank. /DZ.U.2015.128 j.t./ jest przepisem szczególnym w stosunku do art.31

ustawy z dnia 6.07.1982r. o księgach wieczystych i hipotece .Jednak w przypadku wpisu w księdze wieczystej ujawniającego skutki subrogacji z udziałem spłaconego banku zapłata dokonana na rzecz banku winna zostać wykazana za pomocą pokwitowania wystawionego przez ten bank zgodnie z wymogami art. 95 ust.1 pr.bank..

Dotyczy to subrogacji zarówno ustawowej jak i umownej . Takie stanowisko , które Sąd Okręgowy aprobeuje znajduje potwierdzenie w doktrynie /por. [T. Czech, Komentarz do ustawy o księgach wieczystych i hipotece Lex), Księgi wieczyste i hipoteka Komentarz pod red. J. PisulińskiegoLexis Nexis W-wa 2014r.].

Zatem zasadnie Sąd Rejonowy uznał brak podstawy do dokonania wpisu wobec nie złożenia oświadczenia spłaconego banku .Dokument złożony w trybie art.95 pr. bank przez spłacającego wierzycelność nie może stanowić podstawy wpisu .Wniosek taki wynika też z art.32 ust.2 zd.2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece zgodnie z którym podstawą wpisu jest dokument obejmujący oświadczenie woli osoby, której prawo ma być wpisem dotknięte .Art.95 pr. bank. nie wprowadza wyjątku od tej reguły.

Z uwagi na powyższe pozostałe zarzuty apelacji należy uznać za bezprzedmiotowe.

Ubocznie natomiast Sąd Odwoławczy zauważa, że Sąd I instancji niezasadnie wskazał ,że we wniosku jest wymienione żądanie o wpis hipoteki umownej do kwoty 420.000 zł, natomiast wyciąg z ksiąg Banku (...) dotyczy kwoty hipoteki 425.983,56 zł. Wyciąg z ksiąg Banku jest sporządzany na podstawie ksiąg rachunkowych Banku i oświadczenie Banku w nim zawarte dotyczy zadłużenia na konkretny dzień. Jak wynika z treści załączonego do wniosku o wpis wyciągu z ksiąg Banku, wyciąg ten został sporządzony na dzień 27.07.2015 r., zaś wypłata gwarancji nastąpiła w dniu 05.06.2015 r.

Z treści wyciągu wynika, iż kwota zrealizowanej na rzecz wierzyciela hipotecznego gwarancji wynosi 420.000 zł (wymagalne zadłużenie (...)) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej ,a ponadto zadłużenie obejmuje również wierzycelność odsetkową.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

/-/ Ryszard Marchwicki /-/ Danuta Silska /-/ Ryszard Małecki